

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **C.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpeného advokátskou spoločnosťou H., so sídlom v B., IČO: X., proti odporcovi **Mesto Trenčín**, so sídlom Trenčín, Mierové námestie 2, IČO: 00 312 037, zastúpenému G., so sídlom v B., IČO: X., **o nahradenie prejavu vôle**, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 12 C 166/2011, o dovolaní odporcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 11. júla 2012 sp. zn. 17 Co 130/2012, takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 11. júla 2012 sp. zn. 17 Co 130/2012 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trenčín rozsudkom z 11. januára 2012 č. k. 12 C 166/2011-106 návrh o nahradenie prejavu vôle zamietol. Navrhovateľke uložil povinnosť zaplatiť odporcovi náhradu trov konania právneho zastúpenia vo výške 33 432,20 € k rukám jeho právneho zástupcu. V odôvodnení uviedol, že pozemky, prevod vlastníctva ktorých schválilo mestské zastupiteľstvo, neboli vo vlastníctve Mesta Trenčín a týmto postupom mestské zastupiteľstvo konalo v rozpore s § 11 ods. 4 písm. a/ zákona o obecnom zriadení, ako aj § 123 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) preto, lebo môže rozhodovať len o majetku obce. Mal za to, že takéto uznesenie mestského zastupiteľstva je absolútne neplatné podľa § 39 OZ a nezaväzuje odporcu uzavrieť kúpnu zmluvu. Súd prvého stupňa tiež poukázal na to, že ak by sa predmetná zmluva považovala za platnú, v prejednávanej veci sa jedná o nemožnosť plnenia podľa § 50a ods. 3 OZ a pokiaľ by sa za platné považovalo len uznesenie mestského zastupiteľstva, išlo by o nemožnosť plnenia podľa § 575 OZ v spojení s § 9a zákona o majetku obcí v dôsledku zmeny právneho predpisu týkajúceho sa určenia výšky kúpnej

ceny. Z uvedeného dôvodu návrh navrhovateľky zamietol. O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. a neúspešnú navrhovateľku zaviazal zaplatiť úspešnému odporcovi náhradu trov konania.

Proti uvedenému rozsudku podala navrhovateľka 23. februára 2012 odvolanie, podaním z 18. mája 2012 vzala navrhovateľka návrh v celom rozsahu späť.

Odporca listom, ktorý bol odvolaciemu súdu doručený 8. júna 2012, oznámil, že so späťvzatím návrhu nesúhlasí. Svoj nesúhlas odôvodnil tým, že ide o mimoriadne závažný spor, ktorého výsledok môže mať ďalekosiahly dopad na majetkovú sféru odporcu.

Krajský súd v Trenčíne uznesením z 11. júla 2012 sp. zn. 17 Co 130/2012 pripustil späťvzatie návrhu, napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie zastavil; navrhovateľke uložil povinnosť zaplatiť odporcovi náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že navrhovateľka vzala návrh v celom rozsahu späť skôr, ako odvolací súd pristúpil k prejednaniu daného odvolania. Na výzvu odvolacieho súdu odporca uviedol, že nesúhlasí so späťvzatím návrhu na začatie konania. Odvolací súd uviedol, že v zmysle § 222 ods. 2 O.s.p. rozhodnúť o späťvzatí návrhu na začatie konania patrí do právomoci odvolacieho súdu. Podľa jeho názoru odvolací súd nepripustí späťvzatie len vtedy, ak druhý účastník s tým z vážnych dôvodov nesúhlasí, pričom závažnosť týchto dôvodov posudzuje len súd. Späťvzatím návrhu odpadol predmet konania vo veci samej a odvolací súd v súlade s § 222 ods. 2 a § 208 O.s.p. späťvzatie návrhu pripustil a konanie zastavil a to napriek nesúhlasu zo strany odporcu s takýmto späťvzatím návrhu, nakoľko dôvody nesúhlasu odvolací súd nepovažoval za vážne dôvody, ako ich predpokladá § 96 ods. 2 O.s.p. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 146 ods. 2 druhá veta O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie odporca s odôvodnením, že odvolací súd mu odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Nesprávnym právnym posúdením veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. tak došlo k vydaniu rozhodnutia, ktorého dôsledkom je vada konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. b/ O.s.p. Odvolací súd aplikoval ustanovenie § 208 O.s.p. v znení, ktoré nebolo účinné v čase jeho rozhodovania. Uvedené ustanovenie v znení, ktoré bolo skutočne účinné v čase jeho rozhodovania, nevyžadovalo, aby pre nesúhlas so späťvzatím návrhu mal odporca „vážne dôvody“. Odvolací súd mal v súlade so zákonom zohľadniť, že

odporca so späťvzatím návrhu nesúhlasil, a v konaní mal bez ďalšieho pokračovať. Opačný postup odvolacieho súdu mu odňal možnosť konať pred súdom. Odporca má za to, že odvolací súd nesprávne právne posúdil vec, keď odporcovi priznal náhradu trov konania len vo výške 462,93 €. Navrhol preto, aby dovolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Navrhovateľka vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že správnosť uznesenia odvolacieho súdu v časti výroku o pripustení späťvzatia návrhu na začatie konania, zrušení rozsudku súdu prvého stupňa a o zastavení konania ponecháva plne na právnom posúdení dovolacieho súdu, no je toho názoru, že uznesenie odvolacieho súdu v časti výroku o zastavení konania a v časti výroku o náhrade trov konania je vecne správne a preto nie je dôvod na jeho zrušenie ani zmenu. Z týchto dôvodov žiadala, aby dovolací súd dovolanie v časti výroku o náhrade trov konania odmietol a v časti výroku o zastavení konania zamietol. V prípade, že by dovolací súd dospel k záveru, že proti uzneseniu odvolacieho súdu v časti výroku o náhrade trov konania je dovolanie prípustné, navrhovateľka navrhla, aby dovolací súd dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu zamietol a odporcovi uložil povinnosť nahradiť navrhovateľke trovy dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátskou kanceláriou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), skúmal najskôr, či jeho opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré ním možno napadnúť.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu. Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenských na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho

vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Dovolanie odporcu nesmeruje proti rozhodnutiu uvedenému v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., jeho prípustnosť preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na obsah dovolania a tiež ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p. sa dovolací súd v ďalšom zaoberal otázkou, či v konaní nedošlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu) odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995).

Procesné vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. neboli v dovolaní tvrdené a ich existencia ani v dovolacom konaní nevyšla najavo. Podané dovolanie preto podľa týchto ustanovení nie je prípustné.

So zreteľom na dôvod prípustnosti dovolania, ktorý uviedol dovolateľ v jeho dovolaní, zameral sa dovolací súd osobitne na posúdenie opodstatnenosti jeho tvrdenia, že v prejednávanej veci mu bola odvolacím súdom odňatá možnosť pred ním konať. Odňatím možnosti konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných oprávnení, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky už vo viacerých rozhodnutiach uviedol, že o odňatie možnosti pred súdom konať ide tiež v prípade postupu súdu, ktorý sa z určitého procesného dôvodu odmietne zaoberať meritom veci (odmietne podanie alebo konanie zastaví alebo odvolací súd odmietne odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup

nie sú dané (viď R 23/1994 a R 4/2003, ale aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 14/1996 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. 1 Cdo 41/2000, 2 Cdo 119/2004, 3 Cdo 108/2004, 3 Cdo 231/2008, 4 Cdo 20/2001). Prípustnosť podaného dovolania odporcu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. by preto bola daná v prípade opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že v danom prípade neboli procesné predpoklady pre zastavenie konania. Dovolací súd vzhľadom na to pristúpil k posúdeniu, či konanie bolo v danom prípade zastavené v súlade so zákonom.

Navrhovateľ je v občianskom súdnom konaní tzv. dominus litis (pán sporu) v tom zmysle, že môže kedykoľvek za konania zobrať svoj návrh späť. Napriek uplatneniu dispozičnej zásady sa ale niekedy pre účinnosť späťvzatia vyžaduje stanovisko odporcu.

Ak navrhovateľ vezme návrh späť v čase pred rozhodnutím súdu prvého stupňa, je súd povinný skôr ako rozhodne o tom, či konanie zastaví (§ 96 ods. 1 O.s.p.), vyzvať odporcu aby sa vyjadril, či so späťvzatím súhlasí alebo nie. Ak je stanovisko odporcu negatívne, musí obsahovať aj vysvetlenie dôvodu nesúhlasu so späťvzatím návrhu. Ustanovenie § 96 ods. 2 O.s.p. ukladá súdu povinnosť zamietnuť návrh na zastavenie konania, ak odporca so späťvzatím návrhu nesúhlasí z vážnych dôvodov.

Iná je však situácia, pokiaľ bol návrh vzatý späť v čase, keď už súd prvého stupňa rozhodol, jeho rozhodnutie ale ešte nenadobudlo právoplatnosť. Ak je návrh na začatie konania vzatý späť, keď už rozhodol súd prvého stupňa, ale jeho rozhodnutie nie je dosiaľ právoplatné, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie nepripustí, ak druhý účastník s tým nesúhlasí. Ak späťvzatie pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie zastaví (§ 208 O.s.p.).

Z ustanovenia § 208 O.s.p. vyplýva, že odporca nemusí svoj nesúhlas so späťvzatím návrhu odôvodňovať a už vôbec v ňom nemusí uvádzať „vážne dôvody“ svojho nesúhlasu s úkonom, ktorým navrhovateľ vzal svoj návrh späť. Ak odporca vyslovil svoj (čo aj bližšie neodôvodňovaný) nesúhlas, odvolací súd nemá inú možnosť a musí pokračovať v konaní.

V danom prípade bol návrh na začatie konania vzatý späť, keď už rozhodol súd prvého stupňa, ale jeho rozhodnutie ešte nenadobudlo právoplatnosť. Odvolací súd vyzval odporcu,

aby sa vyjadril, či so späťvzatím súhlasí. Odporca procesným úkonom doručeným odvolaciemu súdu 8. júna 2012 vyjadril so späťvzatím návrhu nesúhlas, ktorý aj bližšie odôvodnil.

Z dovolaním napadnutého uznesenia vyplýva, že odvolací súd nad rámec vymedzený ustanovením § 208 O.s.p. posudzoval vážnosť dôvodov odporcu vyjadrených v jeho nesúhlasnom stanovisku k späťvzatiu návrhu, pričom dospel k záveru, že tento nesúhlas nevyvodzuje z vážneho dôvodu. Napriek jednoznačnému nesúhlasu odporcu v rozpore s ustanovením § 208 O.s.p. odvolací súd pripustil späťvzatie návrhu, rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a konanie zastavil. Odvolací súd aplikoval do rozhodovania v odvolacom konaní ustanovenie § 96 ods. 2 O.s.p., hoci tento nie je možné použiť, nakoľko v tomto štádiu konania je daná špeciálna právna úprava v § 208 O.s.p., ktorá aplikáciu „vážnych dôvodov“ vylučuje.

Od účinnosti zákona č. 341/2005 Z.z. považuje ustanovenie § 208 O.s.p. za relevantný a pre súd záväzný každý (aj bližšie neodôvodňovaný alebo z iného než vážneho dôvodu vychádzajúci) nesúhlas odporcu so späťvzatím návrhu.

Vzhľadom na to, že odvolací súd nesprávne posúdil podmienky pre zastavenie konania tým, že predpoklady stanovené platnou a účinnou právnou normou neprípustne rozšíril, postupoval v rozpore so zákonom a odporcovi odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Skutočnosť, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p., je okolnosťou, so zreteľom na ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť. Dovolací súd preto napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.). V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. septembra 2013

**JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová